

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO SP over dakloosheid in Groningen

Steller J.A.A. van der Meijs

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 49 19 Bijlage(n)

Ons kenmerk



Datum 19-9-2019 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer W. Koks van de SP gestelde vragen ex art. 38 RvO over de dakloosheid in Groningen.

De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

1. Het aantal dak- en thuislozen in de provincie Groningen, het verantwoordelijkheidsgebied van de gemeente Groningen als centrum gemeente:

a. Jarenlang verzorgde het Bureau Onderzoek en Statistiek de daklozenmonitor. De ons laatst bekende is uit maart 2017. Verzorgt Bureau O&S nog steeds deze monitor? Zo nee, waarom niet. Zo ja, wanneer verschijnt de volgende?

De afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek bouwt momenteel aan een nieuwe Monitor Beschermd Wonen en Opvang (BW&O). Deze monitor beoogt, naast aantallen cliënten, ook meer inhoudelijke informatie vast te leggen om beter inzicht te krijgen op de reden van instroom en bestemming na uitstroom, en daarmee ook in de effecten van ons beleid. Daarin zijn ook de monitorgegevens over het aantal geregistreerde daklozen (sinds 2003) geïntegreerd. De informatie uit de nieuwe Monitor BW&O gebruiken we in onze P&C-cyclus en moet ook indicatoren gaan opleveren voor begroting en jaarrekening. Op deze momenten wordt u als raad geïnformeerd over de actuele monitorgegevens BW&O. Eerstvolgende moment is de jaarrekening 2019.

b. Sinds jaar en dag, recent bevestigd in de jaarrekening 2018, geeft uw college aan dat het aantal daklozen in de provincie schommelt rond de 800 mensen. Dit stabiele aantal strookt niet met het CBS gegeven van verdubbeling van het aantal daklozen. Als het landelijk aantal van 39.000 rechtlijnig wordt omgerekend naar de ca. 600.000 inwoners van de provincie Groningen dan zouden er ongeveer 1.400 mensen dakloos moeten zijn. Wat zijn de redenen dat het aantal daklozen in Groningen zo lijkt af te wijken van het landelijk beeld en niet toeneemt? Speelt mee dat in uw telling van 800 uitsluitend mensen worden mee genomen die gebruik maken van de opvang voorzieningen terwijl er daarnaast nog een fors aantal mensen een leven in dakloosheid leidt?

In 2018 hebben we kritisch gekeken naar de telling van daklozen in de regio Groningen. Tot de groep daklozen rekenen we alle personen die overnachten in de maatschappelijke opvang (nacht- en crisisopvang) en personen die - wanneer het winterprotocol van kracht is- bekend zijn als buitenslaper. In de rekening 2018 werd het aantal van 476 geregistreerde daklozen vermeld. Enkele voorzieningen waarvan de gebruikers in de Daklozenmonitor (vanaf 2003) als geregistreerde daklozen werden meegeteld, zijn omgevormd tot Beschermd Wonen locaties en worden niet meer als geregistreerde daklozen geteld. Zowel het aantal geregistreerde daklozen als ook het aantal gebruikers van deze Beschermd Wonen locaties zijn opgenomen in de nieuwe Monitor BW&O. De Monitor BW&O geeft een zeer accurate telling van het aantal geregistreerde personen die per kalenderjaar ten minste eenmaal overnachten in de nacht- of crisisopvang, en personen die geregistreerd zijn als buitenslaper. Dakloze personen van wie geen gegevens worden geregistreerd, worden in de monitor niet meegeteld. De omvang van de groep daklozen personen in Groningen die niet in beeld is (NB. niet geregistreerd) is naar onze inschatting gering.

Op basis van deze hernieuwde telling is in de laatste 4 jaren het aantal geregistreerde feitelijke daklozen nagenoeg stabiel. In 2015 waren er 493 geregistreerde daklozen, in 2016-471, in 2017-496 en in 2018-476. Er stromen daklozen in en er stromen daklozen uit; het gaat om een deels wisselende groep daklozen. Op de instroom proberen we vat te krijgen door onder meer huisuitzettingen te voorkomen en de inzet van interventie-medewerkers in zowel de nacht- als crisisopvang. Op deze manier willen we eventuele opvang voorkomen en zorgen dat mensen zo snel mogelijk weer onderdak hebben. Om de uitstroom uit de opvang te bevorderen maken we afspraken met zorginstellingen en corporaties om adequate huisvesting te realiseren met indien nodig passende ondersteuning

CBS hanteert een andere methode, namelijk een omvangsschatting van aantal dakloze 18- tot 65-jarigen in Nederland, jaarlijks op de peildatum van 1 januari. Het gaat daarbij om daklozen die ingeschreven staan in een van de drie registraties die CBS gebruikt voor dit onderzoek, of om daklozen die de kans hebben om in die registraties voor te komen. Het betreft deze registraties: (a) personen die volgens de BRP ingeschreven staan bij dag- en

nachtopvangvoorzieningen voor daklozen; (b) personen die in de bijstandsregister stonden als personen zonder vaste verblijfsplaats; (c) daklozen uit het Landelijk Alcohol en Drugs Informatie Systeem.

Om inzicht te geven in het aantal daklozen gebruikt CBS andere bronnen dan wij gebruiken voor de nieuwe Monitor BW&O. Dat wij de door CBS geconstateerde toename van het aantal daklozen niet terugzien in onze telling van het aantal geregistreerde daklozen wordt veroorzaakt, naast verschillen in de methode, door een verschil in definitie en afbakening van de groep. De aantallen (en de trends in de aantallen) zijn daarmee niet vergelijkbaar en hoeven niet per se gelijke tred te houden. Bovendien hanteert CBS een schattingsmethode, terwijl wij een exacte telling van personen uitvoeren. CBS maakte geen reden voor de toename van het aantal daklozen bekend.

c. Volgens de collegebrief van 5 juli jl. telt de provincie Groningen 76 dakloze jongeren in de leeftijd van 18-27 jaar. Gezien de 13.000 uit het CBS rapport lijkt dit aantal te laag. Bent u dat met ons eens? Zo ja, wat is de reden van het verschil tussen landelijk en wat hier in de provincie wordt geteld? Zo nee, waarom niet?

Zie bovengenoemde beantwoording onder 1b. Overigens vermeldde CBS: “Van de daklozen in 2018 waren er 12,6 duizend (bijna een derde) tussen de 18 en 30 jaar.” In de collegebrief van 5 juli is een telling van een andere leeftijdsgroep gedaan: 18 tot en met 27 jarigen. Het totaal aantal 18-27 jarige geregistreerde daklozen in de provincie Groningen was in 2015-97 jongeren, in 2016-86 jongeren, in 2017-89 jongeren en in 2018-76 jongeren.

2. Tekort aan betaalbare woningen:

a. Een jaar terug heeft de gemeente met de corporaties afgesproken dat Meer woonruimte wordt beschikbaar gesteld. Is er ondertussen meer woonruimte? Zo ja hoeveel? Zo nee waarom niet?

Corporaties hebben de bereidheid woningen beschikbaar te stellen. Deze bereidheid ligt vast in het Convenant ‘Huisvesting (ex)cliënten Beschermd wonen en Opvang’. Uitgangspunt is dat mensen terug gaan naar de gemeente van herkomst, ook als zij ondersteuning tijdelijk buiten hun gemeente ontvangen. Om een match te kunnen maken tussen de vraag naar woningen en het beschikbare aanbod hebben we een provinciaal loket vraag en aanbod ingesteld. Daarvan is onderdeel dat we jaarlijks een jaarplanning maken van de vraag naar en beschikbaarheid van het aantal woningen in dat jaar, gedifferentieerd naar beoogde gemeente van huisvesting, datum van uitstroom van de cliënt, en soort van benodigde woning. We hebben medio augustus de eerste uitvraag afgerond bij de zorgaanbieders BW en Opvang. Een groot aantal zorgaanbieders heeft gereageerd. De opbrengst daarvan hebben we per gemeente gedifferentieerd en hen doen toekomen. Elke gemeente dient dit te bespreken met de corporaties in haar gemeente en dit op te nemen in de prestatieafspraken voor 2020.

b. *Ondanks preventieve acties van corporaties vinden huisuitzettingen vanwege huurschulden en/of overlast nog steeds plaats. Kunt u aangeven hoeveel huisuitzettingen de afgelopen vijf jaar hebben plaatsgevonden, met welke reden en door de welke corporaties? Zo nee, waarom niet?*

Het aantal huisuitzettingen is voor 2014/130x, 2015/89x, 2016/76x, 2017/106x en 2018/92x. Voor 2018 geldt dat er 49x sprake was van een huurschuld en 22x van overlast. Het aantal ontruiming op grond van huurschuld is van 65x in 2017 naar 49x in 2018. In totaal zijn er ook minder ontruiming in 2018 t.o.v. 2017. Meer inzet op het voorkomen van huurachterstanden en tijdig (schuld)hulpverlening inschakelen door de corporaties en WIJ-stad werpen zijn vruchten af.

c. *Huisuitzettingen zijn dramatisch voor de betreffende mensen en helemaal hun kinderen, wentelt het probleem af op de samenleving en de kosten voor corporaties zijn hoog (naar schatting € 15.000 per uitzetting). Bent u met ons van mening dat aan huisuitzettingen (behalve in geval van drugs) in de afspraken met de corporaties een eind moet komen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u doen om dit voor elkaar te krijgen?*

Huisuitzettingen worden zoveel mogelijk voorkomen en zijn slechts een uiterste middel dat wordt toegepast. Zo mogelijk bieden we mensen een 2^e kans, waarbij ze onder voorwaarden andere huisvesting aangeboden krijgen via een traject bij Woonkans.

3. afname woonplekken voor kwetsbare mensen:

a. *ten gevolge van bezuinigingen en ideologische veranderingen (steeds meer zelfstandig wonen onder begeleiding) is het aantal woonplekken in de ggz, maatschappelijke opvang en jeugdzorg de afgelopen jaren gedaald. Kunt u aangeven om hoeveel woonplekken dit gaat, afgezet tegen het in 2015 beschikbare aantal? Zo nee waarom niet?*

Het Trimbos-instituut voert de Landelijke Monitor Ambulantisering en Hervorming Langdurige GGZ uit. Uit deze monitor blijkt dat het aantal klinische plaatsen tussen 2012 en 2017 jaarlijks afnam. Bij jeugd spreken we in principe, gezien de leeftijd, niet over wonen maar over verblijf. Na de tijdelijke ondersteuning keren de meeste jongeren terug naar de ouders. Voor maatschappelijke opvang verwijzen wij u naar de beantwoording onder 1.

b. *In de maatschappelijke opvang is:*

- *het aantal Campus Diep plekken (dakloze jongeren) met ca. 50 gedaald;*
- *is onlangs het Hostel (20 plekken, deels voor jongeren) voor acute dakloosheid gesloten;*

- *de capaciteit van de nachtopvang teruggebracht van 32 naar 25.*

Klopt het bovenstaande? Is er sprake van nog meer capaciteitskrimp? Hoe rijmt u deze teruggang met de signalen van bijv. jongeren (Actie Zwerfsteen)

over een tekort van opvangplekken voor jongeren? Bent u het met ons eens dat financieel gezien er geen belemmering is het aantal opvangplekken te vergroten aangezien er jaarlijks tussen de drie en vijf ton overblijft in de jaarrekening voor maatschappelijke opvang?

Zoals u in de raadsbrief d.d. 5 juli 2019 is meegedeeld wordt de naam Campusdiep niet meer gevoerd en kijken we naar de afzonderlijke voorzieningen, zijnde: Hoendiephuis, Kamers met kansen en BiBaBon. We hebben nog evenveel opvangplekken; m.a.w. het aantal plekken is niet gedaald.

Voor het Hostel geldt dat dit een pensiongerichte voorziening was die door andere, niet zijnde opvanginstellingen, werd gebruikt. In 2018 hebben we vastgesteld dat het Hostel niet past bij de afspraken met Het Kopland over het bieden van opvang en dat dit negatief drukte op de begroting voor opvang. Over de nachtopvang bent u in de raadsbrief d.d. 31 januari 2018, zijnde beantwoording vragen ex. Art. 41 RvO SP over aantal plaatsen voor daklozen in de nachtopvang, over de capaciteit van de nachtopvang uitgebreid geïnformeerd. De nachtopvang heeft een op de vraag afgestemd en toereikend aantal plaatsen beschikbaar.

Tot slot:

Onlangs heeft de raadscommissie de nachtopvang aan de Schoolstraat bezocht. Opvallend was het kwaliteitsverschil tussen de voormalige locatie aan de Eendrachtskade (een- en twee persoonskamers, een recreatieruimte in een schoon en licht gebouw) en de huidige situatie (deels een bedompte slaapzaal met krakkemikkige stapelbedden, weinig daglicht en smerige vloerbedekking). Bent u het met ons eens dat kwalitatief de huisvesting van de huidige nachtopvang niet voldoet aan de eisen van deze tijd waardoor mogelijk het gebruik van de opvang daalt? Zo nee, waarom niet? Zo ja wat gaat u doen om dit te verbeteren?

U bent in de raadsbrief d.d. 31 januari 2018, zijnde beantwoording vragen ex. Art. 41 RvO SP over aantal plaatsen voor daklozen in de nachtopvang, over de werking van de nachtopvang uitgebreid geïnformeerd.

We gaan er vanuit dat we u met deze brief voldoende geïnformeerd hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Diana Starman

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.